

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ- ΜΟΥΖΑΚΑ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 75898/01)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

29 Σεπτεμβρίου 2005

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Ιωαννίδου-Μουζάκα κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα αποτελούμενο από τους:

Κύριο Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗ, *πρόεδρο,*

Κύριο Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

Κυρία F. TULKENS,

Κύριο P. LORENZEN,

Κυρία N. VAJIĆ,

Κυρία S. ΒΟΤΟΥΧΑΡΟΒΑ,

Κύριο Α. ΚΟΒΛΕΡ, *δικαστές,*

και τον κύριο S. NIELSEN, *γραμματέα τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 8 Σεπτεμβρίου 2005,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 75898/01) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, μία υπήκοος της οποίας, η κυρία Λυδία Ιωαννίδου-Μουζάκα («η προσφεύγουσα»), προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 23 Οκτωβρίου 2001 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η προσφεύγουσα εκπροσωπείται από τον κύριο Κ. Γιαννακόπουλο, δικηγόρο του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Σ. Σπυρόπουλο, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κυρία Σ. Τρεκλή, Δικαστική Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Η προσφεύγουσα παραπονέθηκε, υπό το πρίσμα του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, για την άρνηση της διοίκησης να συμμορφωθεί προς δύο δικαστικές αποφάσεις.

4. Η προσφυγή ανατέθηκε στο πρώτο τμήμα του Δικαστηρίου (άρθρο 52 § 1 του κανονισμού). Μέσα σε αυτό, το συμβούλιο που ανέλαβε να εξετάσει την υπόθεση (άρθρο 27 § 1 της Σύμβασης) συστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 26 § 1 του κανονισμού.

5. Με απόφαση της 11^{ης} Μαρτίου 2004, το Δικαστήριο κήρυξε την προσφυγή εν μέρει παραδεκτή.

6. Την 1^η Νοεμβρίου 2004, το Δικαστήριο τροποποίησε την σύνθεση των τμημάτων του (άρθρο 25 § 1 του κανονισμού). Η παρούσα προσφυγή ανατέθηκε στο πρώτο τμήμα, όπως αυτό ανασχηματίσθηκε (άρθρο 52 § 1).

7. Τόσο η προσφεύγουσα όσο και η Κυβέρνηση κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις επί της ουσίας της υπόθεσης (άρθρο 59 § 1 του κανονισμού).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

8. Η προσφεύγουσα είναι χειρουργός γυναικολόγος. Δυνάμει της από 29 Ιανουαρίου 1980 του γενικού διευθυντή των υγειονομικών υπηρεσιών του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (εφεξής το «ΙΚΑ»), η προσφεύγουσα προσλήφθηκε από το ΙΚΑ ως διευθύντρια του Κέντρου Μαστολογίας της 6^{ης} κλινικής με ειδική σύμβαση αορίστου χρόνου. Στις 25 Απριλίου 1984, ο διοικητής του ΙΚΑ προσέφερε στην προσφεύγουσα μία σύμβαση εργασίας διεπόμενη από το ιδιωτικό δίκαιο για μία περίοδο έξι μηνών. Η σύμβαση αυτή παρατάθηκε για μία πρόσθετη διάρκεια έξι μηνών. Με την από 25 Απριλίου 1985 απόφαση του υποδιοικητή του ΙΚΑ, στην προσφεύγουσα επιτράπηκε να συνεχίσει να εργάζεται στην ίδια θέση δυνάμει μιας σύμβασης ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

9. Στις 28 Ιανουαρίου 1986, ο διοικητής του ΙΚΑ αποφάσισε να αποσπάσει την προσφεύγουσα σε μία θέση απλής γυναικολόγου στο

Κεντρικό Υποκατάστημα της Αθήνας. Θεωρώντας ότι η απόσπαση αυτή προσέβαλε την επιστημονική φήμη της και την επαγγελματική υπόστασή της, η προσφεύγουσα απέστειλε επιστολή προς τον διοικητή του ΙΚΑ αμφισβητώντας την απόσπαση αυτή. Ταυτόχρονα, στις 3 Απριλίου 1986, κατέθεσε αίτηση ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών για την ακύρωση της απόφασης της 28 Ιανουαρίου 1986.

10. Στις 22 Ιουνίου 1987, το Διοικητικό Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση αυτή για τυπικούς λόγους. Έκρινε ότι δεν επρόκειτο για απλή απόσπαση, αλλά για πραγματική μετάθεση που πραγματοποιήθηκε χωρίς αιτιολογημένη γνωμοδότηση της επιτροπής. Κατά συνέπεια, έπρεπε να στηριχθεί σε προηγούμενη απόφαση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Το Εφετείο παρέπεμψε την υπόθεση στην διοίκηση για να λάβει τα απαραίτητα μέτρα (απόφαση αριθ. 1748/1987).

11. Το ΙΚΑ άσκησε αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, το οποίο, στις 14 Απριλίου 1994, επικύρωσε την απόφαση του Εφετείου χωρίς να έχει εν τω μεταξύ διατάξει την αναστολή της εκτέλεσης της απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών (απόφαση αριθ. 1431/1994).

12. Στις 27 Σεπτεμβρίου 1994, η προσφεύγουσα ζήτησε από τον διοικητή του ΙΚΑ να την επαναφέρει στην προηγούμενη θέση της, αλλά αυτός δεν απάντησε στο αίτημά της. Στις 7 Ιανουαρίου 1997, η προσφεύγουσα έλαβε την από 13 Φεβρουαρίου 1995 απόφαση με την οποία καταγγέλθηκε αναδρομικά (από τις 8 Απριλίου 1986) η σύμβαση εργασίας της.

13. Στις 10 Νοεμβρίου 1998, μετά από προσφυγή της προσφεύγουσας, το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών ακύρωσε την πιο πάνω απόφαση για τον λόγο ότι η επιτροπή που την είχε λάβει δεν είχε συσταθεί σύμφωνα με τον νόμο (απόφαση αριθ. 2242/1998).

14. Εν τούτοις, ο διοικητής του ΙΚΑ ενέμεινε στην άρνησή του να επανεντάξει την προσφεύγουσα. Στηρίχθηκε στο γεγονός ότι το Κέντρο μαστολογίας είχε καταργηθεί εν τω μεταξύ και αντικατασταθεί από την

Χειρουργική Κλινική Μαστού. Επιπλέον, υποστήριξε ότι η προσφεύγουσα δεν διέθετε τα απαιτούμενα προσόντα για την θέση που ζητούσε, διότι δεν ήταν χειρουργός.

15. Στις 3 Φεβρουαρίου 1999, ο διοικητής του ΙΚΑ ανακάλεσε την από 13 Φεβρουαρίου 1995 απόφαση και της έδωσε δωσε προσωρινά μία θέση γυναικολόγου στο Υποκατάστημα της Αθήνας, μέχρι την μετάθεσή της στην θέση που ζητούσε. Στις 19 Φεβρουαρίου 1999, η προσφεύγουσα έστειλε νέα επιστολή στον διοικητή του ΙΚΑ για να του επιστήσει την προσοχή πάνω στην κατάστασή της.

16. Στις 23 Δεκεμβρίου 1999, ο Συνήγορος του Πολίτη, στον οποίο προσέφυγε η προσφεύγουσα, εξέδωσε μία πολύ εμπειριστατωμένη γνωμοδότηση, με την οποία διαπίστωνε την άρνηση της διοίκησης να συμμορφωθεί προς τις εκδοθείσες δικαστικές αποφάσεις και καλούσε το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να εξασφαλίσει στην προσφεύγουσα, μέχρι την οριστική ρύθμιση της κατάστασής της, συνθήκες εργασίες αντίστοιχες με εκείνες της προηγούμενης θέσης της.

17. Στις 3 Απριλίου 2001, μετά από μήνυση της προσφεύγουσας κατά του διοικητή και του διευθυντή του ΙΚΑ για παράβαση καθήκοντος, το Πλημμελειοδικείο Αθηνών καταδίκασε τους τελευταίους σε ποινή φυλάκισης δεκαέξι και οκτώ μηνών αντίστοιχα με αναστολή. Δέχθηκε, μεταξύ άλλων, ότι το προβληθέν από τον διευθυντή του ΙΚΑ επιχείρημα, σύμφωνα με το οποίο η Χειρουργική Κλινική Μαστού ήταν μία κλινική σαφώς διαφορετική από το Κέντρο Μαστολογίας, γεγονός που εμπόδιζε την εκτέλεση των αποφάσεων των διοικητικών δικαστηρίων, ήταν προσχηματικό. Εξάλλου, το Πλημμελειοδικείο αναγνώρισε ότι η προσφεύγουσα διέθετε τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα για να διευθύνει την Χειρουργική Κλινική Μαστού (απόφαση αριθ. 34942/2001).

18. Στις 6 Απριλίου 2000, η προσφεύγουσα κατέθεσε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών μία αγωγή για την καταβολή

των μισθών που της όφειλε το ΙΚΑ για το διάστημα από 29 Ιανουαρίου 1986 μέχρι 31 Ιανουαρίου 1999. Με την απόφαση αριθ. 1383/2001 της 24 Ιουνίου 2001, το δικαστήριο έκανε εν μέρει δεκτή την αγωγή, και ειδικότερα σε ό,τι αφορούσε το μετά την 1^η Ιανουαρίου 1995 διάστημα, και διέταξε το ΙΚΑ να της καταβάλει ένα ποσό 18.752.928 δραχμών (περίπου 55.034,27 ευρώ), προσαυξημένο κατά τους τόκους. Η απόφαση αυτή επικυρώθηκε στη συνέχεια από το Εφετείο Αθηνών που τροποποίησε το επιδικασθέν ποσό σε 53.485,92 ευρώ (απόφαση αριθ. 3937/2002). Στις 14 Ιανουαρίου 2003, το ΙΚΑ κατέβαλε στην προσφεύγουσα το πιο πάνω αναφερόμενο ποσό, μαζί με τους οφειλόμενους νόμιμους τόκους, σε εκτέλεση της απόφασης αριθ. 3937/2002 του Εφετείου Αθηνών.

19. Στις 18 Απριλίου 2001, η προσφεύγουσα έστειλε νέα επιστολή στον διοικητή του ΙΚΑ, αλλά η επιστολή της έμεινε χωρίς απάντηση. Επιπλέον, το ΙΚΑ αρνήθηκε τρεις φορές να της δώσει άδεια για να εκπροσωπήσει την Ελληνική Μαστολογική Εταιρία, της οποίας ήταν η πρόεδρος, σε τρία επιστημονικά συνέδρια στην Κωνσταντινούπολη, το Στρασβούργο και την Βαρκελώνη.

20. Στις 12 Σεπτεμβρίου 2001, με νέα επιστολή που απηύθυνε στο ΙΚΑ, η προσφεύγουσα γνωστοποίησε ότι θα απείχε από οποιαδήποτε εργασία μη συμβατή με εκείνη του διευθυντή του Κέντρου Μαστολογίας, ενόσο δεν θα την αποκαθιστούσαν στην θέση αυτή.

21. Στις 12 Οκτωβρίου 2001, δυνάμει μιας απόφασης του διοικητή του ΙΚΑ, η προσφεύγουσα διορίστηκε στη θέση της υπευθύνου του «Κέντρου Προστασίας της μητέρας και του παιδιού», υγιεινομικής μονάδας ανήκουσας στο Τμήμα του ΙΚΑ που είναι αρμόδιο για την ιατρική περίθαλψη και την προληπτική ιατρική. Ο κύριος σκοπός του τμήματος αυτού είναι να συνδράμει τις εγκύους γυναίκες κατά την διάρκεια της εγκυμοσύνης τους καθώς και να παρακολουθεί τα παιδιά κατά την διάρκεια της παιδικής ηλικίας τους.

22. Στις 20 Μαΐου 2003, δυνάμει του προεδρικού διατάγματος 144/2003, οι υπηρεσίες του ΙΚΑ αναδιοργανώθηκαν. Δεκαέξι τμήματα δημιουργήθηκαν έτσι στο ογκολογικό νοσοκομείο Αθηνών «Γεώργιος Γεννηματάς».

23. Στις 4 Ιουνίου 2003, ο υποδιευθυντής του ΙΚΑ διόρισε την προσφεύγουσα διευθύντρια του «Γυναικολογικού-Ογκολογικού» Τμήματος. Η προσφεύγουσα δεν δέχθηκε τον διορισμό αυτό, για τον λόγο ότι το Τμήμα αυτό δεν ανταποκρινόταν στα προσόντα της. Κατ'αυτήν, έπρεπε να διοριστεί διευθύντρια του «Γυναικολογικού-Μαστολογικού» Τμήματος, το οποίο είχε δημιουργηθεί επίσης δυνάμει του προεδρικού διατάγματος αριθ. 144/2003.

24. Στις 18 Μαΐου 2004, η προσφεύγουσα κατέθεσε ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών αίτηση ακύρωσης της απόφασης που εκδόθηκε στις 4 Ιουνίου 2003 από τον υποδιευθυντή του ΙΚΑ. Το δικαστήριο αυτό δεν έχει εκδώσει απόφαση μέχρι σήμερα.

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

25. Το άρθρο 95 § 5 του Συντάγματος ορίζει:

«Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει.»

26. Σύμφωνα με το άρθρο 50 του προεδρικού διατάγματος 18/1989, με το οποίο κωδικοποιήθηκαν οι σχετικές με το Συμβούλιο της Επικρατείας διατάξεις:

«1. Η απόφαση που κάνει δεκτή μία αίτηση ακύρωσης επιφέρει την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης, γεγονός που επισύρει την νομική ακυρότητά της έναντι πάντων, είτε πρόκειται για κανονιστική είτε για ατομική πράξη (...)

4. Οι διοικητικές αρχές, εκτελώντας την υποχρέωση που τους επιβάλλει το άρθρο 95 § 5 του Συντάγματος, οφείλουν να συμμορφώνονται προς τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας αναλόγως προς τις συνθήκες της κάθε υπόθεσης, είτε υιοθετώντας θετικά μέτρα προς τον σκοπό αυτό είτε απέχοντας από κάθε πράξη αντίθετη προς τα κριθέντα από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Ο παραβάτης, εκτός από τις ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται σε βάρος του δυνάμει του άρθρου 259 του Ποινικού Κώδικα, μπορεί να υποχρεωθεί προσωπικά να καταβάλει αποζημίωση (...).»

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

27. Η προσφεύγουσα παραπονεείται για την άρνηση του ΙΚΑ να συμμορφωθεί προς τις αποφάσεις με αριθμούς 1748/1987 και 1431/1994 του Διοικητικού Εφετείου και του Συμβουλίου της Επικρατείας αντίστοιχα, καταργώντας την μετάθεσή της σε θέση ελάσσονος ευθύνης. Επικαλείται το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης του οποίου οι εφαρμοστέες περικοπές έχουν ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δικάως (...), υπό δικαστηρίου (...) το οποίον θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...).»

A. Τα επιχειρήματα των διαδίκων

28. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η κατάργηση του Κέντρου Μαστολογίας και η αντικατάστασή του από την Χειρουργική Κλινική

Μαστού δεν επέτρεπε την αποκατάσταση της προσφεύγουσας στην θέση της διευθύντριας στην τελευταία, λόγω του ότι δεν ήταν χειρουργός, ιδιότητα απαραίτητη για να την διευθύνει. Το παλαιό Κέντρο Μαστολογίας, κατ'αυτήν, διακρίνεται σαφώς ως προς τις αρμοδιότητές του από την Χειρουργική Κλινική Μαστού, εξαιτίας του γεγονότος ότι, αντίθετα με το πρώτο, η Χειρουργική Κλινική Μαστού διαθέτει χειρουργικά τμήματα και, προς τον σκοπό αυτό, είναι εξοπλισμένη με χειρουργικά κρεβάτια και στελεχωμένη αποκλειστικά με χειρουργούς. Εξάλλου, η Κυβέρνηση θεωρεί ότι ο διορισμός, τον Οκτώβριο 2001, της προσφεύγουσας στην θέση της υπεύθυνης του «Κέντρου Προστασίας της Μητέρας και του Παιδιού» του ΙΚΑ αποτελεί μία πραγματική επανατοποθέτηση της προσφεύγουσας στην θέση που κατείχε πριν από την μετάθεσή της.

29. Η προσφεύγουσα απαντά ότι, με τον καθορισμό των απαιτούμενων προσόντων για την διεύθυνση της Χειρουργικής Κλινικής Μαστού, οι ελληνικές αρχές βρήκαν ένα πρόσχημα για να δικαιολογήσουν την άρνησή τους για να προβούν στην πραγματική επανατοποθέτησή του στην θέση που κατείχε πριν από την παράνομη μετάθεσή της. Όμως, όπως υπογραμμίστηκε από τα αρμόδια ποινικά δικαστήρια, διαθέτει όλα τα προσόντα που απαιτούνται για την διεύθυνση της Χειρουργικής Κλινικής Μαστού. Κατά δεύτερο λόγο, προσθέτει ότι ουδέποτε αποδέχθηκε τον διορισμό της στην θέση της υπεύθυνης της μονάδας του ΙΚΑ που ονομάζεται «Κέντρο Προστασίας της Μητέρας και του Παιδιού». Αντιθέτως, αυτή απηύθυνε, ήδη από τις 13 Σεπτεμβρίου 2001, μία επιστολή στο ΙΚΑ γνωστοποιώντας ότι απείχε από οποιαδήποτε θέση άλλη από εκείνη της διευθύντριας του Κέντρου Μαστολογίας, την οποία κατείχε πριν από την παράνομη μετάθεσή της. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το «Κέντρο Προστασίας της Μητέρας και του Παιδιού» ασχολείται εμμέσως και δευτερευόντως μόνον με τις παθήσεις του μαστού και η θέση της υπεύθυνης του Κέντρου αυτού δεν

αντιστοιχεί ούτε στα επαγγελματικά προσόντα ούτε στις επαγγελματικές ικανότητές της.

B. Η θέση του Δικαστηρίου

1. Γενικές αρχές

30. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο, το οποίο προστατεύεται από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, θα ήταν απατηλό αν η εσωτερική έννομη τάξη ενός Συμβαλλομένου Κράτους επέτρεπε να παραμείνει ανενεργή σε βάρος ενός διαδίκου μία τελεσίδικη και υποχρεωτική δικαστική απόφαση. Η εκτέλεση μιας απόφασης οποιουδήποτε δικαστηρίου πρέπει να θεωρηθεί ως αναπόσπαστο τμήμα της «δίκης» με την έννοια του άρθρου 6. Το Δικαστήριο έχει ήδη αναγνωρίσει ότι η αποτελεσματική προστασία του διοικούμενου και η αποκατάσταση της νομιμότητας προϋποθέτουν την υποχρέωση της διοίκησης να συμμορφωθεί προς μία απόφαση εκδοθείσα από το ανώτατο διοικητικό δικαστήριο του Κράτους εν προκειμένω (βλέπε, ειδικότερα, *Hornsby κατά Ελλάδας*, απόφαση της 19 Μαρτίου 1997, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-II, σελ. 510-511, § 40 επ. – *Καραχάλιος κατά Ελλάδας*, αριθ. 62503/00, § 28, 11 Δεκεμβρίου 2003).

31. Επιπλέον, το Δικαστήριο υπογραμμίζει την ιδιαίτερη σημασία που έχει η εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων μέσα στο πλαίσιο της διοικητικής αμφισβητούμενης διαδικασίας (βλέπε *Ζαζάνης και λοιποί κατά Ελλάδας*, αριθ. 68138/01, § 37, 18 Νοεμβρίου 2004). Καταθέτοντας αίτηση ακύρωσης ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων του Κράτους, ο διοικούμενος στοχεύει όχι μόνον στην εξαφάνιση της επίδικης πράξης ή παράλειψης, αλλά επίσης και κυρίως την άρση των συνεπειών της.

2. Εφαρμογή εν προκειμένω των πιο πάνω αναφερομένων αρχών

32. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών ακύρωσε την μετάθεση της προσφεύγουσας στην θέση της θεραπεύτριας γυναικολόγου στο Κεντρικό Υποκατάστημα της Αθήνας εκτιμώντας ότι η προσβληθείσα διοικητική πράξη αποτελούσε, στην πραγματικότητα, μία μετάθεση και όχι μία απλή αλλαγή θέσης και ότι έτσι έπρεπε να στηριχθεί σε μία προηγούμενη απόφαση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, πράγμα που δεν είχε γίνει στην περίπτωση εκείνη (απόφαση αριθ. 1748/1987). Στη συνέχεια, το Συμβούλιο της Επικρατείας επικύρωσε την απόφαση αυτή, χωρίς να αναστείλει εν τω μεταξύ την εκτέλεση της απόφασης του Διοικητικού Εφετείου. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι, μετά την ακύρωση της επίδικης διοικητικής πράξης, η ελληνική διοίκηση όφειλε να επανεντάξει την προσφεύγουσα είτε στην θέση του Διευθυντή του Κέντρου Μαστολογίας που κατείχε προηγουμένως, είτε σε ανάλογη θέση, πριν να προβεί, ενδεχομένως, σε μία νόμιμη μετάθεση. Με άλλα λόγια, η ακύρωση της επίδικης πράξης κατέστησε την διοίκηση υπεύθυνη να επανεντάξει την προσφεύγουσα στην προηγούμενη θέση της πριν τυχόν ληφθεί μία νέα απόφαση μετάθεσης σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία.

33. Προκειμένου για τον διορισμό της προσφεύγουσας τον Οκτώβριο 2001 στην θέση της υπεύθυνης του «Κέντρου Προστασίας της Μητέρας και του Παιδιού», και, στη συνέχεια, τον Ιούνιο 2003, στη θέση της διευθύντριας του «Γυναικολογικού-Ογκολογικού» Τμήματος στο ογκολογικό νοσοκομείο της Αθήνας «Γεώργιος Γεννηματάς», το Δικαστήριο θεωρεί ότι η αποστολή του δεν συνίσταται στην διερεύνηση του κατά πόσον οι πράξεις αυτές συνιστούσαν μία πραγματική επανένταξη της προσφεύγουσας στην εν λόγω θέση. Επιπλέον, με την απόφασή του αριθ. 34942/2001, το Πλημμελειοδικείο Αθηνών υπογράμμισε ότι το επιχείρημα του ΙΚΑ, σύμφωνα με το οποίο η δημιουργία της Χειρουργικής Κλινικής Μαστού ισοδυναμούσε με την

κατάργηση και την αντικατάσταση του Κέντρου Μαστολογίας, ήταν προσχηματικό. Για το Πλημμελειοδικείο, η προσφεύγουσα διέθετε πολύ πριν το 1989, που ήταν η ημερομηνία που άρχισε να λειτουργεί η Χειρουργική Κλινική Μαστού, όλα τα προσόντα που απαιτούνταν για να την διευθύνει. Εξάλλου, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η παραδοχή του επιχειρήματος αυτού θα ισοδυναμούσε με την αποδοχή της δυνατότητας της διοίκησης, στην προκειμένη περίπτωση, να αποστεί από την εκτέλεση μιας δικαστικής απόφασης με την απλή επίκληση της μεταγενέστερης κατάργησης της θέσης που κατείχε η ενδιαφερόμενη πριν την παράνομη μετάθεση.

34. Εξάλλου, και αν ακόμη υποτεθεί ότι οι διορισμοί αυτοί θα ισοδυναμούσαν με μία πραγματική επανένταξη, παραμένει γεγονός ότι, στη διάρκεια ενός διαστήματος από τις 22 Ιουνίου 1987, ήτοι την ημερομηνία της απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, μέχρι τον Οκτώβριο 2001, όταν η προσφεύγουσα διορίστηκε στην θέση της υπεύθυνης του «Κέντρου Προστασίας της Μητέρας και του Παιδιού», η διοίκηση παρέλειψε αναμφισβήτητα να συμμορφωθεί προς τις αποφάσεις αριθ. 1748/1987 και, μετά, 1431/1994 του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών και του Συμβουλίου της Επικρατείας αντίστοιχα. Η συμπεριφορά αυτή της διοίκησης, η οποία εκδηλώθηκε μέσα σε ένα αφύσικα μεγάλο διάστημα, στέρησε από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης κάθε έννομη συνέπεια.

Κατά συνέπεια, υπήρξε παραβίαση του άρθρου αυτού.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

35. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το

Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

1. Τα επιχειρήματα των διαδίκων

α. Υλική ζημία

36. Η προσφεύγουσα αξιώνει, για την επανόρθωση της υλικής βλάβης της, 190.923,37 ευρώ. Το ποσό αυτό αντιστοιχούσε στους μισθούς, τις απολαβές και τις σχετικές αυξήσεις που δεν καταβλήθηκαν από το ΙΚΑ για το διάστημα από τις 29 Ιανουαρίου 1986 μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 1999. Η προσφεύγουσα αναλύει τις αξιώσεις της μέσω ενός πίνακα που εκθέτει την ετήσια εξέλιξη του μισθού της. Η προσφεύγουσα ζητεί, επιπλέον, ένα ποσό 333.380 ευρώ για τους μισθούς και τις απολαβές που θα έπρεπε να εισπράξει από την 1^η Ιανουαρίου 1990, ημερομηνία κατά την οποία θα είχε προαχθεί στον βαθμό της αναπληρώτριας καθηγήτριας του Πανεπιστημίου. Τέλος, η προσφεύγουσα ζητεί 281.731,47 ευρώ για τις αποζημιώσεις, τις οποίες είχε εισπράξει λόγω της συμμετοχής της σε επιστημονικά προγράμματα ως διευθύντρια του Κέντρου Μαστολογίας.

37. Η Κυβέρνηση απαντά ότι στις 14 Ιανουαρίου 2003, το ΙΚΑ κατέβαλε στην προσφεύγουσα όλα τα ποσά που επιδικάστηκαν από την απόφαση αριθ. 3937/2002 του Εφετείου Αθηνών. Κατά συνέπεια, η Κυβέρνηση επιχειρηματολογεί ότι η προσφεύγουσα δεν δικαιούται να ζητεί δίκαιη αποζημίωση για την ηθική βλάβη που υπέστη.

β. Ηθική βλάβη

38. Για την ηθική βλάβη της, η προσφεύγουσα αξιώνει ένα ποσό 176.082,17 ευρώ, εξαιτίας της προσβολής της επαγγελματικής και

επιστημονικής φήμης της καθώς και της καταδίωξης της οποίας συνεχίζει να είναι θύμα εκ μέρους των υπηρεσιών του ΙΚΑ.

39. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι ένα ποσό 3.000 ευρώ θα συνιστούσε επαρκή δίκαιη αποζημίωση για την ηθική βλάβη.

2. Η θέση του Δικαστηρίου

40. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι μία απόφαση που διαπιστώνει παραβίαση επισύρει για το εναγόμενο Κράτος την νομική υποχρέωση να θέσει τέλος στην παραβίαση και να εξαλείψει τις συνέπειες κατά τρόπο ώστε να αποκατασταθεί κατά το δυνατόν η προηγούμενη κατάσταση (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη αποζημίωση) [GC], αριθ. 31107/96, § 32, CEDH 2000-XI).

41. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο κατέληξε στην παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης εξαιτίας της παράλειψης του Κράτους να συμμορφωθεί επί μακρό διάστημα προς τις αποφάσεις αριθ. 1748/1987 και 1431/1994 του Διοικητικού Εφετείου και του Συμβουλίου της Επικρατείας αντίστοιχα. Αυτές οι αποφάσεις κατέληξαν ότι η μετάθεση της προσφεύγουσας σε μία θέση απλής γυναικολόγου δεν ήταν νόμιμη, χωρίς να της επιδικάσουν χρήματα ως αποζημίωση. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο δεν μπορεί να προβεί σε αποζημίωση της προσφεύγουσας όπως θα έκανε στην περίπτωση κατά την οποία το Κράτος δεν θα είχε συμμορφωθεί σε δικαστική απόφαση που επιδίκαζε στην προσφεύγουσα αποζημίωση για την ζημία της. Τούτο, πολύ περισσότερο αφού το ΙΚΑ έχει ήδη καταβάλει στην προσφεύγουσα, σε εξόφληση των μισθών τους οποίους αναγνωρίστηκε ότι όφειλε, ένα ποσό 53.485,92 ευρώ προσαυξημένο κατά τους οφειλομένους νομίμους τόκους, σε εκτέλεση της απόφασης αριθ. 3937/2002 του Εφετείου Αθηνών.

42. Παρά ταύτα, το Δικαστήριο παραδέχεται ότι η προσφεύγουσα υπέστη ηθική βλάβη εξαιτίας ειδικότερα της προκληθείσας αποστέρησης από την μη εκτέλεση των πιο πάνω αναφερομένων

αποφάσεων επί μακρό διάστημα που διήρκεσε δεκατέσσερα χρόνια περίπου. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης, το Δικαστήριο επιδικάζει στην προσφεύγουσα 30.000 ευρώ για την αιτία αυτή, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο.

Β. Εξοδα και δικαστική δαπάνη

43. Η προσφεύγουσα ζητεί επίσης 3.000 ευρώ για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου. Δεν προσκομίζει κανένα τιμολόγιο ή απόδειξη αμοιβής.

44. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ένα ποσό 1.500 ευρώ θα συνιστούσε επαρκή δίκαιη αποζημίωση.

45. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης στη βάση του άρθρου 41 προϋποθέτει την απόδειξη της πραγματικότητας και της αναγκαιότητάς τους και, επιπλέον, του εύλογου χαρακτήρα του ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], no. 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI).

46. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η προσφεύγουσα δεν προσκομίζει κανένα τιμολόγιο σε ό,τι αφορά τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε ενώπιόν του. Πρέπει επομένως να απορριφθούν οι αξιώσεις της.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

47. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Αποφαίνεται ότι* υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

2. *Αποφαίνεται ότι*

α) το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στην προσφεύγουσα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 30.000 (τριάντα χιλιάδες) ευρώ για ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο,

β) από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσαυξηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

3. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης αποζημίωσης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 29 Σεπτεμβρίου 2005 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)
Søren NIELSEN
Γραμματέας

(υπογραφή)
Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ
Πρόεδρος